

Libris.RO

Respect pentru oameni și cărți

CAIETUL ELEVULUI

**CLASA
A V-A**

CORINT
BOOKS

**Elvira Rotundu
Carmen Tomescu-Stachie**

ISTORIE

UNITATEA 1. ALFABETUL ISTORIEI – reconstituirea trecutului

Lecția 1. Izvoare istorice	5
Lecția 2. Perceperea timpului și a spațiului (cronologia istoriei, periodizare, spațiul istoric).....	7
TEST DE AUTOEVALUARE	9

UNITATEA 2. PREISTORIA

Lecția 1. Primii oameni.....	10
Lecția 2. Revoluția neolitică (viața oamenilor, sedentarizare, economie).....	13
Lecția 3. Inventarea metalurgiei (tehnologie și consecințe asupra vieții oamenilor)	15
TEST DE AUTOEVALUARE	16

UNITATEA 3. CIVILIZAȚIA ORIENTULUI ANTIC

Lecția 1. Mediul natural și viața cotidiană (locuința, hrana, familia, așezări – sat și oraș, economia, practici sociale, credința).....	17
Lecția 2. Popoare și civilizații pe harta Orientului antic.....	21
Lecția 3. Inventarea scrierii – de la pictograme la alfabet.....	24
TEST DE AUTOEVALUARE	27

UNITATEA 4. CIVILIZAȚIA GREACĂ ȘI SINTEZA ELENISTICĂ

Lecția 1. Mediul natural și ocupațiile grecilor	28
Lecția 2. Adevăr și legendă: Legendele Olimpului. Războiul troian.....	31
Lecția 3. Polisul – organizarea internă: Atena și Sparta. Procesul de colonizare.....	34
Lecția 4. Războaiele grecilor (războaiele medice și războiul peloponeziac).....	37
Lecția 5. Alexandru Macedon și civilizația elenistică	40
Lecția 6. Frumos și cunoaștere în lumea greacă.....	41
TEST DE AUTOEVALUARE	45

UNITATEA 5. LUMEA ROMANĂ

Lecția 1. Fondarea Romei: istorie și legendă	46
Lecția 2. Statul roman: războaie și expansiune teritorială; decăderea	47
Lecția 3. Viața cotidiană în lumea romană (familia și virtuțile romane; educația, jocurile).....	48
Lecția 4. Romanizarea	57
TEST DE AUTOEVALUARE	58

UNITATEA 6. GETO-DACII

Lecția 1. Geții și dacii (rânduiești, obiceiuri, credințe)	60
Lecția 2. Burebista și Decebal (războaiele daco-romane).....	62
TEST DE AUTOEVALUARE	64

UNITATEA 7. CIVILIZAȚIA ISLAMICĂ

Lecția 1. Apariția Islamului. Credința musulmană	66
Lecția 2. Expansiunea militară și culturală a Islamului	67
TEST DE AUTOEVALUARE	69

UNITATEA 8. EUROPA MEDIEVALĂ

Lecția 1. Formarea popoarelor europene	71
Lecția 2. Etnogeneza românească.....	72
Lecția 3. Europa creștină în mileniul I.....	73
Lecția 4. Viața cotidiană în Evul Mediu.....	76
Lecția 5. Statele medievale: Franța, Anglia, Imperiul Romano-German.....	83
TEST DE AUTOEVALUARE	86

CIVILIZAȚIA ORIENTULUI ANTIC

LECȚIA 1. MEDIUL NATURAL ȘI VIAȚA COTIDIANĂ (LOCUINȚA, HRANA, FAMILIA, AȘEZĂRI – SAT ȘI ORĂȘ, ECONOMIA, PRACTICI SOCIALE, CREDINȚA)

Ocupații în Egiptul antic

- I. Pe baza cunoștințelor dobândite și a imaginilor de mai sus, precizează: trei activități ale oamenilor, tipul de îmbrăcăminte, un curs de apă important pentru egipteni, o modalitate de petrecere a timpului liber.

.....

.....

.....

.....

.....

II. Citește cu atenție sursa de mai jos:

„Fenicienii [așa se numea poporul din Tir și Sidon] erau mai puțin războinici. Traversau mările spre coaste vecine și făceau negoț. De la popoarele sălbătice care trăiau acolo luau blănuri și pietre prețioase în schimbul uneltelor, vaselor și stofelor colorate. (...) Unii fenicieni au rămas pe coastele străine unde își deschiseseră prăvălii și unde mai târziu au ridicat orașe.”

(Ernst H. Gombrich, *O scurtă istorie a lumii*)

Răspunde la următoarele cerințe:

1. Menționează, pe baza sursei, două orașe din Fenicia antică.
2. Precizează, pe baza sursei, trei produse realizate de fenicieni.
3. Numește un oraș întemeiat de fenicieni în alte ținuturi.

.....

.....

! Să recapitulăm!

Roata e considerată una dintre cele mai importante invenții ale omului. Aceasta a revoluționat transportul diferitelor mărfuri, dar și al oamenilor.

III. Căută pe internet informații privind *Stindardul din Ur* și completează spațiile libere din fișă:

Descoperit: în 1926 de arheologul Leonard Woolley în cimitirul regal din Ur.
Unde se găsește în prezent: British Museum, Londra.
Decorație: tehnica intarsiei

Datare:

Dimensiuni:

Subiect:

Importanța:

IV. Analizează tabelul de mai jos și completează spațiile libere cu tipurile de credințe religioase din Orientul antic.

- a.
- b.
- c.

Regiune	Mesopotamia	Egipt	Canaan (Palestina)	Persia	China
Zeități	An – cerul Enlil – aerul Enki – pământ Nergal – infernul Utu – „lumina zilei”	Amon-Ra – zeul Soarelui Horus – zeul luminii Isis – zeița fertilității Hapi – bogăția, Nilul Osiris – zeul pământului și judecătorul sufletului după moarte Seth – zeul războiului	Iahve (Iehova)	Ormuzd – principiul Binelui Ahriman – principiul Răului	Cultul strămoșilor Tao/ Dao – calea (ordine și legalitate)

Studiu de caz: Orașul-stat Babilon

„Călătorul care dorea să ajungă în Babilon observa mai întâi un sistem de întărituri care apăra orașele cele mai apropiate și o importantă zonă agricolă. (...) Trecut de cele două rânduri de ziduri întărite, călătorul se afla în fața formidabilului zid interior, cel de-al treilea rând de fortificații, adevărată operă de inginerie, care adăpostea zona rezidențială. (...) Orașul interior fiind străbătut de apele Eufratului, cele două maluri erau legate printr-un pod de piatră [după unele știri, din cărămidă], care avea șase stâlpi și tablier din lemn. Restul cartierelor, din afara acestor ziduri, se afla doar pe unul din malurile fluviului.

Herodot vorbește despre 100 de porți de aramă, decorate cu basoreliefuli, care ar fi străpuns acest zid interior. În realitate, existau opt porți monumentale; cinci dintre ele purtau nume de zei: Marduk, Iștar, Șamaș, Adad și Enlil. (...) Porțile erau flancate de bastioane și turnuri de observație și erau închise cu uși din lemn de cedru ferecat cu bronz.”

(Elena Cozma, Iuliana Asăvoaie, *Orașe și cetăți antice*)

1. Pornind de la informațiile din manual (pagina 24) și de la sursa de mai sus, realizează, în aproximativ 10 rânduri, o descriere a orașului Babilon.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zeul Marduk

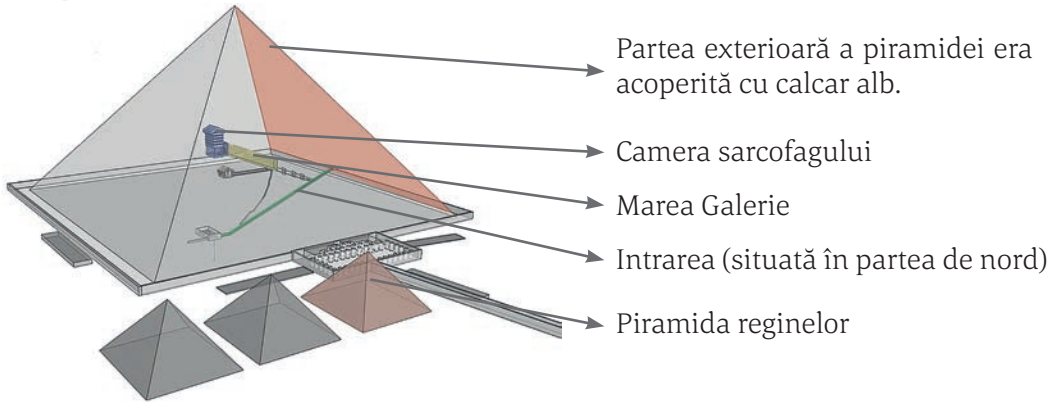

Detaliu de pe poarta zeiței Iștar

Studiu de caz: Temple și piramide

Să recapitulăm!

Structura piramidei lui Keops

I. Pe baza informațiilor din surse aflate în biblioteca școlii, completează tabelul de mai jos cu informațiile lipsă:

Piramidă	Locație/ data aproximată	Înălțime	Forma construcției
DJOSER			piramidă în trepte
DASHUR	Dashur, Egipt, 2600 î.H.	105	
KEOPS			piramida clasică

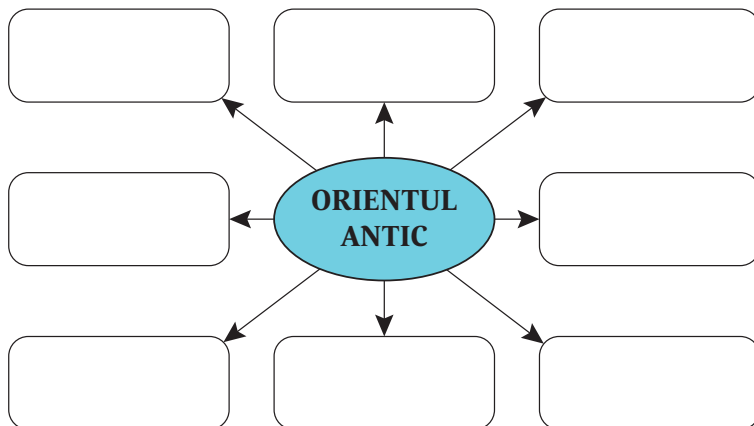
II. Identifică trei monumente din imaginea de mai jos. Completează spațiile libere cu denumirile acestora.

1.
-
2.
-
3.
-

LECȚIA 2. POPOARE ȘI CIVILIZAȚII PE HARTA ORIENTULUI ANTIC

I. Pe baza informațiilor din manual (paginile 26–27), completează diagrama alăturată cu denumirile popoarelor care au creat civilizația Orientului antic.

II. Pe baza informațiilor din manual, menționează numele a doi regi asirieni. Asociază fiecărui nume un fapt/ eveniment istoric pentru care este cunoscut.

Numele regelui	Fapt/ eveniment istoric

Rege asirian în luptă

III. Analizează cu atenție sursa scrisă și imaginea de mai jos:

Ruinele orașului Persepolis

Răspunde la următoarele cerințe:

- Precizează numele conducătorului despre care se vorbește în sursa scrisă.
- Menționează, pe baza sursei, două măsuri adoptate de suveranul acestui stat.
- Precizează capitala cărui imperiu a fost orașul Persepolis.

„Pe vremea regelui Darius, un mare stăpânitor: acesta conducea un întins imperiu, care se întindea din Egipt până la granițele Indiei, în așa fel încât nicăieri nu se făcea decât cum și ce voia el. A pus să se construiască drumuri, pentru ca poruncile sale să ajungă în toate părțile imperiului, și a pus să fie supravegheați și cei mai înalți dregători ai săi, satrapii, de către niște detectivi numiți «ochii și urechile regelui»”.

(Ernst H. Gombrich,
O scurtă istorie a lumii)

Studiu de caz: Chinezii

I. Caută informații pe internet pentru a realiza, în aproximativ 5 rânduri, o descriere a mormântului împăratului Qin de la Xi'an.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Producerea mătăsii a fost atribuită legendarului rege Fuxi, care a plantat duzii și a crescut primii viermi de mătase. Secretul era bine păstrat, chinezii pedepsind cu moartea pe cei care îl divulgau. Mătasea a fost folosită ca monedă de schimb, corelată cu greutatea aurului, astfel încât doar capetele încoronate o puteau cumpăra. În timpul dinastiei Han, mătasea a fost folosită pentru plata oficialilor guvernului, pentru a recompensa cetățenii meritoși, dar și drept cadou oferit de împăratul Chinei emisarilor străini. Timp de patru secole, drumul ce lega Orientul de Imperiul Roman a fost cunoscut sub numele de „**Drumul Mătăsii**”.

II. Folosiți imagini și informații de pe internet pentru a realiza o prezentare a *vestimentației în China antică*, având în vedere:

d. descrierea obiectelor de vestimentație

.....

.....

e. precizarea materialelor din care erau confecționate

f. menționarea unei deosebiri privind îmbrăcămintea, în funcție de poziția ocupată în societate

.....

.....

**Moise arătând poporului
Tablele Legii**

Atunci Dumnezeu a rostit toate aceste cuvinte și a zis:

„Eu sunt Domnul, Dumnezeul tău.”
„Să nu ai alți dumnezei afară de Mine!”
„Să nu-ți faci chip cioplit!”
„Să nu iei în deșert numele Domnului Dumnezeului tău; căci Domnul nu va lăsa nepedepsit pe cel ce va lua în deșert numele Lui.”
„Adu-ți aminte de ziua de odihnă, ca să o sfințești.”
„Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, ca să-ți fie bine și să trăiești ani mulți pe pământul pe care Domnul, Dumnezeul tău ți-l va da ție.”
„Să nu ucizi!”
„Să nu furi!”
„Să nu mărturisești strâmb împotriva aproapelui tău!”

(Vechiul Testament, *Ieșirea, II*,
20-Cele 10 porunci, BOR, 2005)

I. Analizează tabelul și realizează câte un desen care să simbolizeze fiecare sărbătoare menționată:

Principalele sărbători evreiești:	Obiceiuri	Desen
Yom Kippur (Purim/Sărbătoarea Purificării)	Se oferă daruri celor aflați în nevoie.	
Hanuka (Sărbătoarea luminii)	Se aprind lumânările <i>menorei</i> . Copiii primesc cadouri.	
Șavout (Sărbătoarea recoltei)	Se mulțumește Domnului pentru recoltă. Se reamintesc evreilor <i>Cele 10 porunci</i> .	

II. Citește informațiile din manual (pagina 29) pentru a realiza o prezentare a *Templului din Ierusalim*, după următorul plan:

- numele regelui în timpul căruia a început construcția
- scopul ridicării Templului
- două caracteristici ale construcției
- ce se păstrează în prezent

.....

.....

.....

LECTIA 3. INVENTAREA SCRIERII – DE LA PICTOGRAME LA ALFABET

A.

Scrierea _____ a fost folosită în _____ antic. A fost numită scrierea _____, iar meseria de _____ se afla la mare cinste, fiind considerată superioară altor activități. Textele erau scrise pe suluri mari de _____, un fel de stuf care creștea pe malurile și în delta fluviului _____.

Lista termenilor: alfabet, Egipt, Eufrat, hieroglifică, Nil, papirus, pergament, sacru, scrib, Sumer.

B.

Scrierea _____ a fost inventată de _____, fiind preluată și folosită și de alte popoare din _____. Materialul utilizat pentru scriere era _____, care introdusă în cuptor era transformată în tăblițe rezistente. Acestea conțin _____ și povești, coduri de _____, faptele regilor sau liste de mărfuri.

Lista termenilor: alfabet, argilă, cuneiformă, egipteni, Fenicia, legendă, lege, Mesopotamia, sumerieni.

C.

Scrierea _____ are la bază cheia și _____. Fiecare cheie indică o categorie de obiecte din care face parte cuvântul. Scrierea se apropie mult de artele plastice și _____, iar instrumentele utilizate erau _____ și pensula. Se scria pe _____, foițe de orez sau _____.

Lista termenilor: alfabet, caligrafie, chineză, hârtie, ideograma, mătase, papirus, sanscrită, tuș.